

Niektoré typové otázky, príklady na opakovanie na skúšku TZIV

Množiny, Jazyky

- Ako sa dokazuje ekvivalencia mohutnosti dvoch množín?
- Dokážte ekvivalenciu mohutnosti jazyka $L = \{ \dots \text{def. konkrétneho jazyka } \dots \}$ a množiny prirodzených čísel $\mathbb{N}$.
- Zistite, či je C spočítateľná alebo nespočítateľná množina. $C = \{ \dots \}$ Odpoveď zdôvodnite.
- Pre daný jazyk L uveďte homomorfizmus jazyka $h(L)$, keď $L = \{ \dots \text{def. konkrétneho jazyka } \dots \}$, $h(x)=y$, ..., $h(z)=w$. Zápis jazyka upravte na jednoduchý tvar.
- Zreťazenie/ Doplnok / Kleeneho operácia jazykov L_1 a L_2 , keď $L_1 = \{ \dots \text{def. konkrétneho jazyka } \dots \}$ a $L_2 = \{ \dots \text{def. konkrétneho jazyka } \dots \}$ je?

Konečné automaty

- Vytvorte stavový diagram, pre deterministický konečný automat, ktorý rozpoznáva jazyk $L = \{ \dots \text{def. konkrétneho jazyka } \dots \}$.
- Napíšte aký jazyk akceptuje konečný automat zadaný stavovým diagramom. Určite či ide o deterministický alebo nedeterministický stavový automat. ... stavový diagram KA...
- Prevedte daný nedeterministický konečný automat na deterministický konečný automat. Pracujte so stavovým diagramom. ... stavový diagram KA...
- Prevedte danú gramatiku na konečný automat vyjadrený stavovým diagramom. Pozor na normálnu formu gramatiky. ... gramatika ...
- Prevedte danú gramatiku na jej normálnu formu gramatiky. ...
- Opíšte myšlienku dôkazu $L(DKA) = L(NKA)$.
- Zdefinujte konfigurácia viachlavého KA.

Regulárne gramatiky, Regulárne výrazy, Bezkontextové gramatiky, Kontextové Gramatiky

- **Zaradte jazyk** $L = \{ \dots \text{def. konkrétneho jazyka } \dots \}$ **do Chomského hierarchie jazykov**. Odpoveď zdôvodnite, argumentujte. Doplňte pravidlá gramatiky tak, aby generovala jazyk L . $G = (N, T, P, S)$, $N = \{S, B, C\}$, $T = \{a, b, c\}$, $P: S \rightarrow a\dots$, ... **Zaradte vytvorenú gramatiku** do Chomského hierarchie jazykov, odpoveď zdôvodnite, argumentujte.
- Dokážte, že daná gramatika G je **viacznačná**. Pravidlá gramatiky G sú nasledovné: ...
- Určite **typ gramatiky**, zdôvodnite, argumentujte. ... definícia konkrétnej gramatiky ...
- Zdefinujte **regulárny výraz** pre jazyk $L(r) = \{a^{2n} b^{2m+1}, n \geq 0, m \geq 0\}$.

Zásobníkové automaty

- Vytvorte deterministický zásobníkový automat, ktorý rozpoznáva jazyk $L = \{ \dots \text{def. konkrétneho jazyka} \dots \}$
- Pre zadaný zásobníkový automat a slovo na vstupe definuj aktuálnu konfiguráciu (stav, zvyšok vstupu a obsah zásobníka) po prečítaní prvých n znakov vstupu. ... stavový diagram ZA...
- Nedeterministický zásobníkový automat je $\text{NPDA} = (K, \Sigma, \Gamma, \delta, q_0, Z_0, F)$. **Definujte deterministický zásobníkový automat**, vrátane podmienok, kedy je deterministický.
- Definícia nedeterministického zásobníkového automatu je $\text{NPDA} = (K, \Sigma, \Gamma, \delta, q_0, Z_0, F)$, kde konfigurácia je trojica $(q, w, \gamma) \in K \times \Sigma^* \times \Gamma^*$. **Definujte krok výpočtu NPDA.**
- **Definujte metódy akceptovania zásobníkového automatu.**
- Definícia deterministického zásobníkového automatu je $\text{DPDA} = (K, \Sigma, \Gamma, \delta, q_0, Z_0, F)$, kde konfigurácia je trojica $(q, w, \gamma) \in K \times \Sigma^* \times \Gamma^*$. **Definujte krok výpočtu DPDA.**
- **Diskutujte pravdivosť/nepravdivosť tvrdenia $L(\text{DPDA}) = L(\text{NPDA})$.** Odpoveď krátko zdôvodnite.

LOA, Turingove stroje

- Vytvorte deterministický lineárne ohraničený automat, ktorý rozpoznáva jazyk $L = \{ \dots \text{def. konkrétneho jazyka} \dots \}$
- Vytvorte deterministický turingov stroj, ktorý rozpoznáva jazyk $L = \{ \dots \text{def. konkrétneho jazyka} \dots \}$
- Opíšte myšlienku dôkazu $L(\text{DTS}) = L(\text{NTS})$.
- Definujte metódy **akceptovania lineárne ohraničeného automatu.**

Vypočítateľnosť, UTS, Syntaktická analýza

- **Dokážte**, že funkcia $f(a, b) = (a + b)$ je **T-vypočítateľná**. Popíšte myšlienku dôkazu, neformálne riešenie.
- Je daný Turingov stroj $A = (K, \Sigma, \Gamma, \delta, q_0, F)$, kde $K = \{q_0, q_1, q_2\}$, $\Sigma = \{0, 1\}$, $\Gamma = \Sigma \cup \{B\}$, $F = \{q_2\}$ a prechodová funkcia δ je daná nasledovne: ...definícia prechodovej funkcie.... Zistite, **či sa Turingov stroj A môže zacykliť**. V prípade, že áno, napíšte príklad vstupného slova, pre ktorý táto možnosť nastane. Aký jazyk rozpoznáva daný TS – popíšte ho a zaradte ho do **Chomského hierarchie jazykov**. **Zakódujte Turingov stroj A** pomocou kódovania, ktorým sa kódujú Turingove stroje v **Univerzálnom Turingovom stroji**. Nakreslite a označte pásku univerzálného Turingovho stroja, na ktorej je zakódovaný stroj A. Vysvetlite význam symbolov, ktoré používate na zakódovanie.
- Opíšte algoritmus syntaktickej analýzy LL metódou zhora nadol.
- Definujte $\text{sLL}(k)$ gramatiku.

Uzáverové vlast. R, Lcf, Lcs, Lre

- Nad triedou jazykov L je daná ternárna operácia $\odot$, definovaná tak, že pre ľubovoľné jazyky L_1, L_2, L_3 platí: $\odot (L_1, L_2, L_3) = (L_1 \cdot L_2) \cup L_3$ (možné rôzne kombinácie operácií). Zistite a zdôvodnite, **či je trieda regulárnych/ bezkontextových / kontextových/ rekurzívne vyčísliteľných jazykov L uzavretá vzhľadom na operáciu $\odot$** . **Ak existuje konštruktívny dôkaz, uveďte ho!** Zvoľte vhodnú reprezentáciu jazyka.
- Zdôvodnite, argumentujte, prečo trieda kontextových jazykov L_{cs} nie je uzavretá vzhľadom na *vymazávajúci homomorfizmus*.
- Zdôvodnite, prečo **je trieda regulárnych jazykov uzavretá vzhľadom na zjednotenie**.

RAM, zložitosť

- **Definujte 4 zložitosťné miery modelu RAM, rozbor zložitosti a určite zložitosť** – pre všetky 4 miery, nasledovného kódu (zadefinovaný RAM kód pre konkrétny problém) pre model RAM. **Urobte rozbor zložitosti** podľa jednotlivých inštrukcií a **určite** výsledný **horný odhad zložitosti** pre všetky zložitosťné miery.
- **Analýzujte** počet opakovaní inštrukcií daného programu pre RAM pre vstup n .
- **Analýzujte** daný program pre RAM, funkcionálnu...

Počítadlové stroje AM

- V registroch R_1, R_2 sú uložené dve nezáporné celé čísla x a y . Napíšte počítadlový stroj, ktorý realizuje výpočet funkcie $f(x,y)=(\dots \text{definícia funkcie} \dots)$ nedeštruktívne a výsledok ukladá do registra R_3 .
- **Analýzujte** počet opakovaní inštrukcií daného programu pre AM pre vstup $R_1=n, R_2=m, \dots$
- **Analýzujte** daný program pre AM, funkcionálnu...

Ekvivalencie výpočtových modelov

- **Dokážte, že X-WHILE-IF-AbstractMachine+ je ekvivalentný s počítadlovým strojom (Abacus Machines). Popíšte myšlienku dôkazu, následne popíšte samotný dôkaz.** X-WHILE-IF-AbstractMachine+ : Je daná množina registrov R_0 (jediný akumulátor), $R_1, \dots$, v ktorých je možné reprezentovať nezáporné celé čísla. Je daný počítač X-WHILE-IF-AM+, ktorý používa nasledujúce inštrukcie počítača RAM: **LOAD i , STORE i , ADD i , SUB i** a namiesto skokov používa konštrukciu **while(GZERO) { ... }** Vstupné argumenty pre X-WHILE-AM+ sa nachádzajú pred výpočtom v registroch, (nemá inštrukcie READ a WRITE).
- **Opíšte myšlienku časti dôkazu, že ak je daná funkcia f vypočítateľná na počítadlovom stroji (Abacus Machine), tak je aj T-vypočítateľná na TS. V rámci dôkazu uveďte aj príklad prechodových funkcií pre SHIFT(OR), SEARCH(R_k), ...**
- **Dokážte, že ak je funkcia vypočítateľná na stroji RAM, je vypočítateľná aj na počítadlovom stroji (Abacus Machines).** Popíšte myšlienku dôkazu, následne popíšte samotný dôkaz – časť implikácie **RAM $\Rightarrow$ AM** (stačí rozpísať 6 rôznych inštrukcií).
- **Dokážte, že ak je funkcia vypočítateľná na počítadlovom stroji (Abacus Machines), je vypočítateľná aj na stroji RAM.** Popíšte myšlienku dôkazu, následne popíšte samotný dôkaz – časť implikácie **AM $\Rightarrow$ RAM**

Kódovanie, Šifrovanie

- **Opíšte** konkrétny typ kódovania, jeho možné využitie...
- **Opíšte** vlastnosti kódovania...
- **Opíšte** konkrétny typ šifrovania, jeho možné využitie...
- **Opíšte** typy kryptoanalýzy...